Uvoz hrane u Hrvatskoj nije od jučer. Kada se objave porazni podaci o rastućem uvozu hrane «podigne se prašina» - na nekoliko dana. Političari to poprate sa zahtjevima za individualizacijom odgovornosti (ostatak prošlosti) u smislu: «Netko za to i takvo stanje mora odgovarati». Već sutra nova događanja privlače nove pažnje, nove izjave i problem agrarnog kompleksa ostaje na marginama društvenog interesa. Neki dan smo izvješteni da će uvoz hrane u 2001. godini iznositi gotovo 1.000.000.000 $. Ima li se u vidu da u Hrvatskoj živi 4,5 milijuna stanovnika dobijemo brojku od 222,22$ uvoza hrane po stanovniku. Ili, po tečaju od 8,5 kuna za dolar uvoz hrane iznosi 1.889 kuna. Ovo bi trebao biti račun budućim generacijama koje će to jednog dana morati platiti. Jasno, ovom valja pripisati i pripadajuću kamatu.

Uvoz hrane od milijardu dolara u finalnoj raspodjeli ima učinak kao da je ta roba proizvedena u Hrvatskoj u ovoj godini. Upravo se zato kriza i ne primjećuje jer se smanjenje privredne aktivnosti obilato nadomješta uvozom i stvara se privid o boljem stanju u privredi nego što to odista jest. Zato i inzistiram na razlikovanju proizvedenog i raspoloživog proizvoda. Ekonomska politika mjeri svoje učinke na parcijalnim ravnotežama i opća ravnoteža je time zapostavljena. U tom smislu valja interpretirati i moj jučerašnji napis glede 13 točaka sporazuma.
Da pojasnim. Ako smo proizvoeli 100 jedinica i ako uvozimo 5 jedinica tada raspolažemo sa 105 jedinica i njih djelimo. Kada budemo otplaćivali tih 5 jedinica tada će proizvedenih 106 (6 jedinica više!) jedinica značiti da raspolažemo sa 101 jedinicom. Prema tome, servisiranje duga prema inozemstvu ima sasvim realne posledice kao što je to imalo i zaduživanje. Pitanje moguće učinkovitosti upotrebe inozemnog zaduženja je «drugi par rukava» - tada se inozaduženjem financira razvoj.

Ipak vratimo se agraru. U svima nama čući veći ili manji fiziokrat (tvrdili su da višak vrijednosti nastaje zahvaljujući prirodi jedino u poljoprivredi, dok su ostale klase: zemljovlasnici i poduzetnici – sterilne klase). Iako značaj poljoprivrede u društvenom proizvodu nije determinirajuća veličina problemima poljoprivrede pridaje se velika pažnja. Dovoljno je podsjetiti značaj poljoprivrede za proračun Evropske unije. Instrumentalizacija ovog djela reprodukcije vrlo je precizna u zemljama Evropske unije. To znaju buduće članice i stoga se posebno pripremaju za tu prigodu. WTO je također svojim procesom liberalizacije usmjeren k globalizaciji i ovog djela privredne strukture. U Hrvatskoj smanjenje uvoznih dažbina ocjenjuje se pozitivnim na cijene što je svakako činjenica. Međutim, jednako je tako činjenica i dodatno smanjenje konkurentnosti naših proizvođača. Izjava ili tvrdnja: neka se prilagode i smanje troškove nije odgovr koji bi zaslužio komentar. Što više takva tvrdnja ukazuje da se radi o namjernoj politici ukoliko nije neznanje u pitanju (na što dužnosnici nemaju pravo!).

Da ne duljim. U svim zemljama agrarnom se kompleksu (uključujem i prehrambenu industriju) pridaje velika pažnja. Upravo iz tog razloga država snažno intervenira kako bi podržala poljoprivrednu proizvodnju i, temeljem iste, preradbene kapacitete. Naprosto jeftina proizvodnja znači «subvenciju» nadnica što izravno povećava profit i tako blagotvorno djeluje na privrednu aktivnost. U uvjetima kada supstitucija rada kapitalom brže raste od privredne aktivnosti i time povećava nezaposlenost (koja je obično strukturnog karaktera) svaka mogućnost zapošljavanja se maksimalno koristi. Pri tome se često primjenjuje direct costing pristup a ne politika ukupnih troškova. U Hrvatskoj je nezaposlenost zabrinjavajuća bez obzira što nam je rasposloživi dohodak veći od proizvedenog. Ministarstvo socijalne skrbi u normalnim uvjetima ne može biti

glavno ministarsto. Na žalost u Hrvatskoj ono to jest.

Nema rješavanja privrednih problema u Hrvatskoj bez primjerenog tretiranja agroindustrijskog kompleksa. Upravo dinamiziranje razvoja na ovom području znači i dinamiziranje ukupno. Osporavatelji zelene i plave magistrale bi morali odgovoriti na pitanje: Što Hrvatska u kratkom roku može učinkovito izvoziti? Na raspolaganju nam je manje vremena nego što se to običnom građaninu čini. Na Vladi je da odradi svoj dio poslova i da potom prepusti poduzetnicima da u agrokompleksu nađu svoj poslovni interes. Lako je i ugodno kupovati ali je teško plaćati – posebno kada si rastući dužnik i to svi znaju.